

Abonamentele.

Pentru Sibiu:

1 lună 85 cr., 1/4 an 2 fl. 50 cr.,
1/2 an 5 fl., 1 an 10 fl.

Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună
mai mult.

Pentru Monarchie:

1 lună 1 fl. 20 cr., 1/4 an 3 fl. 50 cr.,
1/2 an 7 fl., 1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:

1/4 an 10 fr., 1/2 an 20 fr., 1 an 40 fr.

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

Insertiunile

Un sir garmond prima dată 7 cr.,
a doua oară 6 cr., a treia oară 5 cr.,
și timbru de 30 cr.

Redacțiunea și Administrațiunea:
Sibiu, strada Cisnădiei Nr. 3.

Se prenumără și la poste și librării.

Un număr costă 5 cr.

Epistole nefrancate nu se primesc.
Manuscripte nu se înapoiază

Cu 1-a Octombrie v. 1887

se începe

Abonament nou

la

„Tribuna“.

Prețurile abonamentului sunt însemnate în capul foii.

Abonamentele se fac cu multă lesnire atât în Monarchie cât și în România prin mandate postale (*Posta-utalvány — Post-Anweisung.*)

Se recomandă abonarea timpurie pentru regulata expediție a foii.

Domnii abonați sunt rugați a ne comunica eventual pre lungă localitatea, unde se află, și **posta ultimă**; ear' domnii abonați vechi spre ușurare pot lipi pe mandatul postal **adresa tipărită** dela fașile, în cari li s'a trimis diarul până acuma.

Administrațiunea diarului
„Tribuna“.

Unitatea națională.

Regatul ungar, pentru-ca să fie mare și puternic, nu-i mai lipsese decât unitatea națională.

La urma urmelor, puțin lucru, și pe acesta i-l vor da cât mai curând reuniunile de „cultură“ întrunite chiar acum în congres.

În primele coloane ale celui mai autorizat organ de publicitate al guvernului, — „Nemzet“, numărul dela 9 l. c., — ni se dau cele mai deslușite amănunte în privința aceasta.

Câtă vreme nu vom ave unitate socială, — ni se dice, — nu va exista nici o națiune maghiară unită. Câtă vreme va fi în țeara aceasta o deosebită societate maghiară, una slovacă, una română și una sârbă, națiunea maghiară va ave numai unitate politică.

Din contră, dacă națiunea maghiară se contopese în privința socială, se contopese totodată și în privința națională.

Eacă cel mai de căpetenie dintre scopurile mișcării sociale, direcțiunea lucrării ei.

În coloanele celui mai autorizat organ al guvernului ni se spune deci lămurit, că concetățenii nostri maghiari nu se mulțumesc cu unitatea politică a regatului ungar, ci vor să ajungă cât mai curând la unitatea națională, și cel mai de căpetenie dintre scopurile reuniunilor de „cultură“ este realizarea acestei unități.

Maghiarii nu sunt împăcați câtă vreme există în țeara aceasta o deosebită societate românească. Românii cu știință de carte trebuie să înceteze a forma o societate deosebită, să se peardă în societatea maghiară, să se facă Maghiari, pentru-ca în cele din urmă toți Românii se devină maghiari.

Altfel — e o minciună infamă, că reuniunile de „cultură“ sunt reuniuni de „maghiarisare“.

Ce-i drept scopul lor de căpetenie este, — un organ autorizat ni-o spune, — maghiarisarea societăților nemaghiare; dar' ele nu sunt reuniuni de „maghiarisare“.

Mai sunt în primele coloane ale organului guvernamental o mulțime de indiscrețiuni care de care mai interesante, pe care le trecem cu vederea; căci ni-e destulă mărturisirea sinceră, că scopul reuniunilor de cultură e — în prima linie — desființarea societății noastre românesce.

Care e urmarea firească a acestei mărturisiri?

Cea mai desăvârșită izolare socială față cu concetățenii nostri maghiari.

După-ce sunt destul de naivi, ca să ne spună ei înșiși, că s'au organizat în reuniuni de cultură, pentru ca să rumpă toate legăturile sociale dintre Români, să ne individualizeze și să desființeze societatea noastră, sentimentul de conservare ne împinge să ne ferim de ori-și-ce atingere cu societatea maghiară.

Poporul, din mijlocul căruia sîntem eșiți, stă el oare nepăsător față cu lucrarea reuniunilor maghiare de „cultură“?

Concetățenii nostri maghiari sunt niște visători, care nu-și cunosc țeara!

Sentimentul de rasă, conștiința superiorității etnice, mândria națională sînt în Românii, care Maghiarilor le par atât de umiliți, așa de tare dezvoltate, încât totdeauna Românul, a considerat contactul mai intim cu „străinii“ drept un lucru vrednic de dispreț și de osândă. Românul poate să trăiască viața toată în cele mai

bune relațiuni cu vecinul seu maghiar, dar' nu se împrietinesce și nu face tovărășie, mai pe sus de toate nu se încuscesce cu el.

Ei bine! Românul acesta rămâne el oare indiferent, când vede că cărturarii români, dragă doamne, floarea neamului românesc, fruntașii „nației“ fac tovărășie cu Maghiarii, iau parte la petrecerile lor, se împrietinesc cu ei, ba poate chiar întră în legături de rudire cu dînșii?!

Românii, care fac de acestea, n'au ce să mai caute în satul românesc, căci nimeni nu vrea să-i mai cunoască, chiar cele mai apropiate rude ale lor se lapedă de dînșii.

Și ce fac Maghiarii, pentru-ca să pună capăt acestei izolări sociale?

Vin să ne spună, că s'au organizat în reuniuni, pentru-ca să desființeze societatea română și să facă din feciorii opin-carilor niște „Domni de ungar.“

Atât îi trebuia Românului, pentru-ca să fie cu atât mai îndârjit și să persecute cu îndoită neîndurare pe accia, pe care îi vede în societatea „domnilor de ungar“.

Căci, la urma urmelor, bietul de opincar nu și-a dat copilul la școală, pentru-ca să-l înstrăineze și să ajungă pe urma lui de batjocura satului, ci pentru-ca să-i fie fală lui, neamurilor, satului întreg și tuturor Românilor.

O mare deșertăciune e cel mai de căpetenie dintre scopurile reuniunilor întrunite la Budapesta în congres, și n'au Maghiarii decât să se uite bine împre-giurul lor, pentru-ca să vadă, că societatea română, decum odă poată fi nimicită, crește și se întărește din zi în zi. Și cum s'ar pute altfel, când nu numai noi înși-ne sîntem mulți și trăim strînși la un loc, ci mai avem aci aproape de noi și pe societatea română de preste Carpați, care încetul cu încetul a câștigat cea mai deplină stăpânire culturală asupra noastră.

Românii nici ca poporațiune, nici ca „societate“, nu pot să fie nimiciti; cu ei Maghiarii trebuie să între la învoială, dacă e vorba să înceteze odată nenorocita fierbere, în care se află țeara: aceasta trebuie să o înțeleagă oamenii de stat ai Ungariei, să se mulțumească cu unitatea politică a regatului ungar și, dacă-și iubesc țeara și neamul, să pună capăt risipei de puteri, pe care o fac reuniunile de „cultură“.

Așa înțelegem noi „tactul“, asupra căruia a stăruit Maiestatea Sa în enunțarea făcută la Cluj, ear' nu așa, cum o înțeleg oficioșii dela „Nemzet“, care agitează spiritele prin mărturisiri indiscrete.

Schmerling, — dacă-i adevărat, — ese ear' la iveală. Eată ce ne spune „Agramer Tagblatt“ într'o depeșă primită din Viena în privința aceasta:

„Se afirmă că intervenirea lui Schmerling la St. Polten pentru candidatul Gragnitsch, care s'a declarat aderent al *vechei Austriei*, stă în cea mai intimă legătură cu mai multe alte evenimente politice. În senatul imperial se pregătesc o importantă fuziune de partide. Partidul centrului se disoalvă și cei mai mulți dintre membrii lui întră în partidul lui Schmerling. Pozițiunea lui Schmerling a câștigat mare importanță în fața *stărilor de lucruri din Ungaria*, care a eșit în mod eclatant la iveală cu ocaziunea celei din urmă călătorii a Impăratului prin ținuturile slave și române ale țării“.

Revistă politică.

Sibiu, 29 Septembrie st. v.

O adâncă impresiune a produs pretutindenea articolul diarului „Norddeutsche Allgemeine Zeitung“ despre visita lui Crispila Friedrichsruhe. „Vossische Zeitung“ concludă dintr'acela, că alianța triplă e mai firmă, decum era alianța austro-germană. Căci cea din urmă nu e îndreptată în contra ori-cărei conturbare a păcii europene, ci are în vedere numai pericolul unui atac ce ar veni din două părți, în vreme-ce acum se pare, că Europa are de a face cu o alianță defensivă pentru ori-ce întâmplare, în contra oricărui stat, care ar da signalul pentru un războiu european. Prin aceasta va fi Rusia condamnată la impotență, ear' Franca rămâne izolată. Diarul german e de părere, că Rusia nici în Bulgaria nu mai poate începe cearta în speranță, că cel mult numai cu Austria va ave să se măsore. Tot ceea-ce se pare potrivit a provoca un războiu european va ave de a face cu cele trei puteri unite. După o depeșă ce o primesc din Berlin „Journal des Debats“, cele trei puteri își garantează reciproc teritoriile lor actuale și poziția lor de pu-

Foița „Tribunei“.

Rusalin pëcurarul.

Poveste.

De

Nicolae Trimbițoiu.

(Urmare.)

Într'o zi cum se gândi
Dor de Florica-i veni,
În fluer de jele dișe,
Supărare îl cuprinsese,
Dar' acum nu dispera,
Ci astfel se cugeta;
— „Ce s'apuc? ce să mă fac?
„Căci dorul 'mi-a dat de cap,
„Înzadar mă opintesc,
„Ca să-l alung mă trudesc,
„Dia noaptea nu-mi dă pace,
„Glasul dorului nu tace,
„Nu am pace, nu am loc,
„Capu-mi arde ca în foc,
„Gândurile-mi sînt turbate
„Inima 'n mine să bate,
„Ne'ncetat să svêrcolesce
„Să plânge, să tânguesce.
„Dar' în adâncă tăcere,
„Și în tainică durere,
„Pentru-ce să mă sfîrșesc?
„Făr' ca să-i împărtășesc,
„Dragostea mea cea din sîn,
„Care nu pot s'o alin.

„Om laș nu voese să fiu
„Voiu să cerc, bine să știu
„Am pentru-ce suferi?
„Inima a 'mi-o topi? —
„Gândesc, nu caută-avere,
„Caută numai plăcere,
„Ce destulă n'a găsit,
„La cei cari o au peșit.
„Dar' de se va gândi bine
„Și o va afla în mine?
„Deci inimă nu fi mută,
„Spune-i dragostea cea multă
„Ear' de nu vei îndrășni
„Nici să cutezi a iubi.“

Așa gândind Rusalin,
Își alină al seu chin,
Și-și propuse că va sta,
Prilej bun va aștepta,
Apoi cu fruntea senină,
Inima cea de dor plină,
Floricea o desvêlesce,
Arătând că o iubesc,
Cu un foc mistuitor
Ca nici un alt muritor.

A mai fost ce-a fost să fie
Ce singur Dumneșeu scie,
Că Florica 'ncântătoare.
Cea ca rașele de soare,
Avea două păserele,
Drăgălașe frumusele,

Cari sciau cânta frumos
Intr'un vers melodios,
Cântece de veselie
Și de mare bucurie.
Dar' așa mândru cântau,
Așa frumos glăsuiau,
Cât ori cine le-aușia,
Ca și în raiu să simșia,
Chiar jalnic dacă era
Pe 'ndată să 'nveselia.
Nu mult însă glăsuiau
Pe Florica 'nveseliau,
Pentru-că una din ele
Dintre cele păserele,
De-o vreme să simșia rău,
Și boala, boala mereu,
Incât săraca de ea,
Capul jos și-l flencănia,
Gura căscată-o ținea,
Limba afară-o scotea,
Și de-atuncea începând,
Să cânte ne mai putând,
Era 'n casă mare jele,
Pentru cele păserele,
Mai vêrtos de cea bolnavă,
Care era foarte slabă,
Dară și de cealaltă
Era Florica 'ngrijată,
Căci jelind pe soața-sa,
Nici ea nu vrea a cânta,
Ci într'una ciripia,
Voind a-o mângăia.

Cercatau cu câte toate
S'o poată scăpa de moarte,
Fiind paserea iubită
Avere neprețuită,
Dar' toate-au fost înzadar,
Ne plătind nimica chiar.
Și era minune mare,
Nu vedeau nici o schimbare,
Nici în rău, nici în mai bine,
Par' că-i blăstêm de ori-cine,
Blăstêm care nu s'alungă,
Căci trecuse-o vreme lungă,
De când biata păsere
Suferea de boală grea,
Și cu ea și cealaltă,
Era tare îngrijată.

Pentru cele păserele
Cuprinsă o mare jele,
Și pe Florica frumoasă
Cât și ea din fire scoasă,
Le spuse părinților,
Că pe ea nici un doftor,
Învêțat ori cât va fi,
N'o poate tămădui,
Numai singur Dumneșeu,
Prin vr'un creștin bun al seu,
Vindecând pe păserele,
Îi trece și ei de jele,
Care, când o va uita,
De rău se va vindeca,
Se va face sănătoasă,
Fără pic de boală 'n oase.

teri mari. În cazul unui atac ce s'ar îndrepta în contra acestei poziții, puterea atacată e sigură de sprijinul celorlalte două aliate. De asemenea i-s-a garantat Italiei echilibrul la Marea-Mediterană. S'a afirmat, că Italia ar fi propus soluțiunea cestiunii bulgare într'un mod ce ar corespunde populațiunii bulgare. Asta nu stă. Crispi nu va lua inițiativa cu privire la Bulgaria, ear' de altă parte principele de Bismarck recunoaște pretențiile îndreptățite ale Rusiei în Bulgaria. Dacă ar și intra trupe rusesci în Bulgaria, nici un regiment german nu va fi mobilizat până în momentul, când ar fi amenințată Austria. Și aceasta o adevărească și o alușiune inspirată ce o face „Kölnische Zeitung“ dîcînd, că Germania desigur nu e inclinată a face Rusiei în curînd servii de prietenie, căci a gustat îndestul mulțumita casei Romanoff; dar' nici nu se gîndesc a se opune Rușilor, dacă nu o amenință direct pe ea ori pe o aliată a ei. Germania dă Rușilor în Bulgaria teren liber, îi lasă însă tot pe ei se învingă toate greutățile diplomatice, care probabil i le vor face Anglia, Austria și Italia.

Atențiunea Franciei se îndreaptă momentan asupra afacerii generalului Caffarelli. Arestarea acestui general și șef al statului major, pe baza unor indicii greu compromițătoare, a produs o viuă agitație în opinia publică din Franța. Și aceasta cu atât mai vîrtos, cu cât Caffarelli a fost un protejat de al fostului ministru de război Boulanger și se presupune, că acușele ce i-se fac nu sînt lipsite de o tendință oare-care.

Sămbăta trecută s'a ținut în Templecombe, districtul Somerset, o întrunire liberală, la care au luat parte vre-o 20,000 de persoane, spre a protesta contra politicii irlandeze a guvernului englez. Discursul principal l'a ținut John Morley, rîspundînd la discursul din urmă al dlui Chamberlain. Dinul a luat în rîs idea de a dobîndi dela actualul guvern acele reforme sociale, în favorul cărora, după propunerea lui Chamberlain, soluțiunea cestiunii irlandeze trebuie dată de o parte. Corabia statului, zîs dl Morley în mijlocul aplauselor celor mai sgomotoase, plutesce în cel mai mare pericol și spre a o scăpa, trebuie rechemat vechiul cărmăci la postul seu. Adunarea a primit o rezoluțiune, prin care se recomandă de a alege în parlament numai astfel de bărbați, cari vor sprigini pe Gladstone în cestiunea echității pentru Irlanda.

Parlamentarismul ungar în lumină germană.

Dintr'un articol al ziarului „Allgemeine Zeitung“ din München despre parlamentarismul unguresc, extragem următoarele pasagii:

Tisza a fost și va rămîne totdeauna omul oportunității și aci culminează contrastul dintre el și Deák, care a fost omul principiului. Punctul de plecare cu totul deosebit ce îl au ei se

exprimă și în raporturile lor cu parlamentul. Deák a fost ceea-ce este și Tisza, conducătorul partidului seu; dar' cum a tractat Deák și cum tractează Tisza acest partid? Pentru cel dintău era lucrul principal principiul parlamentarismului; parlamentul avea se exercizeze o înfriurire hotărîtoare, se aibă inițiativa, dela el se emaneze și reformele; pentru Tisza parlamentul e numai un instrument, ce diplomatul conducător are să-l mănueze cu îndemîntăcire, spre a-și realiza planurile sale. Deák garanta puterilor parlamentare desvoldare liberă, în vreme-ce Tisza le împedecă pe acele cu măiestrie . . . Tisza nu e un ministru de ađi pe mîne, nu e un ministru, care e îngrijit de majoritatea lui, nici un ministru, care se teme de opoziție și trebuie se țină cont de ea, care are să se lupte în cabinetul seu cu discards, să învingă intrigi și eventual se zădărnicească uneltirile unui rival. Tisza și-a pus piciorul în spatele partidelor opoziționale, și propria lui majoritate seamănă, spre a ne folosi de un termen neconvincios, dar' caracteristic, unui cătel fidel și supus. . . Privirile generale asupra înglodării instituțiilor parlamentare în Ungaria, unde regimul lui Tisza a produs o supunere a parlamentului și unde afară de aceea un enorm apărât birocratic apasă reprezentanța, pot să se motiveze încă și cu atitudinea dietei față cu cestiunea financiară și lipsa de energie și inițiativă a parlamentului să manifestează indeosebi; dar' se nu mai rămînem aci, deoarece omul intră într'un abis, când începe a vorbi despre finanțele unguresci. Două fapte însă stau: încă prin mijlocul anilor șeptedeci, când lipsa financiară deveni atât de mare, emană ajutorul dela parlament; dieta interveni și, precum se scie, cu succes: astăzi tace parlamentul, deoarece, aflându-se într'o stare hypnotică, nu e în stare a se mai reculege pentru o faptă energică; de altă parte Tisza, pre lîngă toată omnipotența sa, n'a fost în stare se facă ordine în finanțele unguresci și se restabileze echilibrul, ba din contra finanțele unguresci chiar sub regimul lui s'au încurcat și situația financiară a devenit și mai rea. . . .

Crisa școlii de fete din Sibiu.

Cîteva dintre doamnele din Sibiu, constituindu-se în comitet, au cređut de cuviință să închee un proces verbal, prin care declară cele dîse de mine în public, cu subscrierea mea, drept niște lucruri „lipsite de adevăr“, care trebuie „să îndigneze pe ori-și-care om cu simț curat“ și sînt niște „insulte nemeritate și nesocotite“.

Cred că acele cîteva doamne nu și-au dat seamă, ce va să dîcă a-i le pune aceste în public unui bărbat, care a scris cu numele lui întreg ceea ce a dîs, căci dacă și-ar fi dat seamă, ele ar fi simțit, căt de falsă este pozițiunea, în care ajung prin această provocare.

De aceea aș dori ca nimeni să nu pună, cum nu pun nici eu, această provocare în sarcina doamnelor, în numele cărora a fost făcută, ci în a domnilor, care se ivesc din dosul lor.

În societatea cultă, așa sciu eu, bărbații mai sînt, pe lîngă toate celelalte, și protectorii nevestelor sale. Dacă este deci adevăr, că unele dintre doamnele din Sibiu au fost insultate, trebuia să mă aștept, că bărbații acelor doamne să-mi ceară explicațiuni, să-mi facă proces ori cel puțin, să mă desmîntă.

Dîcînd: — „Nu voi să stric eu
„Ce voiesce tatăl meu“.

La tatăl ei când intrau,
Mai mare speranță-aveau,
Dar' bătrînul le dîcea,
C'acelua o va da,
Care harnic s'ar afla,
Paserea a vindea.

Dar' nici unul nu scia,
Căci de-acolo se 'ntorcea,
Cu inima întristată
Și cu fața rușinată.
Sau și care cugeta,
C'ar putea-o vindea,
Cu rușine se 'ntorcea,
Căci, ău, bietul nu putea.

(Va urma.)

Tesaurul dela Petroasa.

Extragem din „Considerațiunile preeliminabile“ ale marelui și eruditei scrieri în limba franceză, asupra Tesaurului dela Petroasa, de care eminentul nostru archeolog A. Odobescu se ocupă de mai mulți ani, următoarele:

„S'ar dîce, că un spirit de simetrie voită a presidat la compozițiunea tesaurului dela Pe-

De aceea am scris cu numele meu întreg cele dîse, — un lucru, pe care n'aveam nevoie să-l fac.

Ce ved însă?

Doamnele sînt puse în fața mea, ear' domni se retrag în dosul falangei de femei.

Să mă ierte stimabilele doamne, toate șapte cîte sînt, dar' eu cu D-Lor nu stau în public de vorbă: să-și trîmîță bărbații, dacă vor să aibă explicațiuni.

Eu aici, unde mă țin încrederea unei mari părți din publicul român, am să spun adevărul așa cum îl cunosc și îl înțeleg eu, fără de încongiur și fără de sfială. Foarte fericit aș fi, dacă, spunînd astfel adevărul, n'ași atinge nici odată susceptibilitățile altora; am însă nesuferita datorie de a-l spune chiar și atunci, când el mă doare și pe mine. Ori îmi faci datoria aceasta, ori nu mai stau aici: deocamdată stau și 'mi-o fac.

Nu eu sînt acela, care a pus în discuțiune publică întrebarea, dacă nu cumva este prea pretențioasă educațiunea, pe care o primesc copilele în școala noastră din Sibiu.

E D-I G, Bariț, bătrînul și distinsul nostru publicist.

Sînt acum două luni de dîle, cu ocaziunea adunării generale a „Asociațiunii“, d-I G. Bariț a ținut o disertațiune asupra școlii de fete.

„Mulți se tem, că pe lîngă atâtea învățături, — dîce d-I G. Bariț, — fiicele noastre vor alunece la lăz, la mîndrî, la spese nebunesci, din care s'ar trage ruina multor familii“.

Temerea aceasta, pe care mulți au exprimat-o față cu D-I G. Bariț, cîteva au exprimat-o și față cu mine, stărînd chiar să pun cestiunea în discuțiune publică, pentru-ca astfel publicul cel mare să facă presiune în sens rezonabil.

„Aceasta nu se poate, — le-am dîs; — vom stărî — ca până acum, — în coloanele „Tribunei“, ca pîrînii să nu-și deprîndă copilele cu exigențe exagerate, dar' despre școala de fete nu putem să facem nici o amintire, și nici nu e nevoie de aceasta cîtă vreme se află în fruntea institutului niște persoane, care au și destulă autoritate, și convenita bunăvoință, pentru-ca să ferească elevele de înfriurile stricicioase și să pună încetul cu încetul educațiunea pe calea cea bună.“

Astăzi împregiurările s'au schimbat: nu mai sînt în fruntea institutului aceleași persoane; nu mai găsîm în conducere aceleași garanții.

Alți oameni, mai fericiti ca mine, puteau să-și dea aerul de a nu scî nimic și să tacă: eu, în pozițiunea, în care mă aflu, sînt dator să sciu și să spun mai departe ceea-ce sciu.

Nu e însă numai atât.

Modul, în care demisiunea direcțiunii a fost provocată, și forma, în care ea a fost primită, sînt insultătoare pentru un om onorabil și cu atât mai vîrtos pentru femeia distinsă, care ne-a scos din o grea strîmtoare și a creat buna reputațiune a institutului, primînd sarcina de directriță.

Chiar puși în locul meu, alți oameni ar fi dîs poate, că aceasta nu li privește, și ar fi tăcut în fața acestei insulte, pentru-ca să nu-și facă dușmani.

Face fiesce-care cît poate, cît cîtează, cît îi dă mîna să facă: eu țin să fac ceea-ce se cuvine.

Stau aici în Sibiu de patru ani aproape, ved cu ochii mei cele ce se petrec împregiurul meu și sciu lămurit, de ce nu este cu puțință ca puținele familii române, care se află aici, să trăiască, cum se cuvine, în bună armonie. Tot atât de bine sciu, cu cine anume a avut să se lupte fosta direcțiune a școlii timp de un an și — de ce. Sciu, în sfîrșit, că direcțiunea a trebuit să se retragă, pentru-că nu voia să primească pozițiunea umilită, pe care comitetul „Asociațiunii“ i'a creat-o.

Am voit să le dau celor insultați o satisfacțiune și să-i fac causei un serviciu, spunînd ceva, — a o suta parte, — din cele ce sciu.

Sciam, că mulți se vor simți dureros atinși de adevărurile, pe care le spun. Mă dureau și

pe mine aceste adevăruri, și n'are nimeni să mă pismuiască pentru-că trebuie să iau asupra mea odiul scoaterii la iveală a celor mai dureroase adevăruri. Dar' numai indispozițiunile trecătoare se alină cu limonadă ori cu cataplasme ușoare: leacurile boalelor mai serioase sînt toate otrăvuri, și dacă doare adevărul greu pe cel-ce se simte atins de el, îl doare și pe cel-ce îl spune, fi doare pe toți cei ce-l află, și această durere obștească, dacă e destulă putere de viață în noi, produce reacțiunea sănătoasă și face să ne venim în fire.

Și de aceea nici amenințările binevoitorilor de felul lui Menenius Agrippa, nici frică de dușmani, nici stărînțele amicilor nu mă impresionează: dacă pentru producerea reacțiunii sănătoase n'ar fi destul ceea-ce am spus, voi spune mai mult, voi spune cît se cuvine.

Trebuie să se scie odată, că a trecut și pentru noi Români timpul, când cîteva oameni ascunși într'un cabinet puteau să pună fără de scirea lumii mari la cale lucrurile, care li priveșc pe toți Români. Astăzi școala de fete, înființată de toți Români și pentru toți Români, nu poate să fie lipsită de direcțiunea, pe care toți Români au aprobat-o, fără-ca să se scie, de ce s'a retras direcțiunea aceasta. Astăzi persoanele, care au compus direcțiunea aceasta, nu pot să fie insultate, fără-ca să li se ceară reparațiune publică.

O cer eu dela toți oamenii de bine și nu voiu înceta a o cere, pentru-că interesele școlii și buna reputațiune a societății noastre cere ca ea să fie dată.

Cu copiii însă și cu femeile nici un om serios nu intră în discuțiune.

Se poate, ca în adevăr două ori trei doamne jignite în amorul lor propriu au pus la cale conflictul; noi bărbații însă n'avem a face cu aceste doamne, ci cu domni, care s'au folosit de votul, pe care-l au în comitetul „Asociațiunii“, pentru-ca să provoace demisiunea direcțiunii.

Și lasă să judece oamenii de bine, cum stau în fața noastră acești domni, care se pun în dosul unei mici falange de femei, pentru-ca să-și spună lumii, că nu este adevărul ceea-ce am dîs eu.

Patru ani de dîle am vorbit mereu și-am spus numai adevărul și totdeauna numai o mică parte din ceea-ce sciam. Dacă astăzi, după patru ani, dintr'o exagerată politeță cîtră acele stimabile doamne, aș spune chiar eu, că astădată n'am spus adevărul, toți oamenii cuminte 'mi-ar dîce: Aceasta e prima minciună pe care o spui!

Atât de adevăr e aceasta, încât acei domni, care în comitetul „Asociațiunii“ sînt atât de mari și de tari, încât taie și spînzură, citați în fața publicității, n'au ieșit la iveală, ci și-au dîs: Să nu mergem noi, fiindcă pe noi nu ne mai crede nimeni!

Cu atât mai rîu le șade, c'au pus pe acele cîteva doamne în o pozițiune falsă, în care perd dreptul de a fi crutate și numai excesul de politeță al adversarului le mai scutesce.

Ioan Slavici.

Cronică.

Maiestatea Sa Împărăteasa-regină, după cum sîntem informați, are de cuget să călătorească la Miramar, și după o petrecere de două săptămîni, va pleca din Miramar ca se facă o excursiune de plăcere dealungul fermurilor dalmatice. Maiestatea Sa Monarcul va merge în 14 l. e. la Ischl, tot în aceea dî va pleca Împărăteasa cu tren separat la castelul Miramar. După cum scriu foile din Triest, Maiestatea Sa Împărăteasa va petrece cîteva dîle în Corfu și de aci se va întoarce de-adreptul la Gdöllö, unde va ajunge prin 30 l. e.

*

Remaniere ministerială. În cercurile hotărîtoare din capitala țerilor coroanei ungare, se vorbesce cu multă stărînță despre remanierea cabinetului. Dl Tisza ar relua portofoliul inter-

troasa și că departe de a fi o strînsură de obiecte de tot felul și de provenințe diverse, adunate după întemplerile furtului sau ale jefuirilor din războaie, această colecțiune de mari giuvaiere și de vase luxoase a fost formată prin alegeri precugetate și cu scopul bine determinat de a îndeplini toate trebuințele unui ritual de sacerdot. Sîntem încredințați, că întregimea aflării, al cărui conținut compus mai ales de bucăți împărechiate, n'a lipsit, încă dela început, se isbească chiar mintea naivă și puțin critică a țeranilor descoperitori, trebuia să producă o impresiune de asemenea natură, cu mult mai puternică decît ceea-ce se resimte ađi la vederea rămășițelor acum încă existente.

Ne grăbim a adăuga, că nu numai cu scopul de a pîtrunde prin gîndire înfățișarea celor dîce obiecte pierdute, vom recurge la comparațiuni cu deosebite producțiuni ale artei și ale industriei antice ajunse până la noi; ne vom silii a face încă și mai numeroase apropieri de felul acesta, când va fi vorba de a stabili, pe cît se poate, caracterul, originea, epoca și întrebuițarea acelor bucăți, pe care ne este dat acum, de a le examina și de a le analiza de visu. Ca să atingem acest scop, ni se pare a fi de neapărată trebuință să căutăm pretutîndeni o mare mulțime de ponturi de comparațiune între formele, structura și ornamentațiunea buciților de aurărie dela Petroasa, cu giuvaierile,

cu vasele, cu uneltile și cu alte monumente de tot soiul, care ne vin dintr'o epocă contimporană sau cel puțin apropiată de timpurile în care se poate bănuși, că vasele și giuvaierile din tesaurul nostru au fost fabricate.

Antichitățile elenice și romane sînt cele de întău cărora vom cere de a ne explica procederile tehnice, formele particulare și motivele de decorațiune ce au fost aplicate acestor obiecte, de și cată să mărturisim că aceste rămășițe rare și extraordinare ale timpurilor vechi au fost aflate cam afară din domeniul obișnuit al artei clasice. Această ultimă împregiurare ne va porni însăși firesce a ne îndrepta mai cu seamă privirile, în cercetările noastre comparative, asupra productelor acelei arte a Elenilor și a Romanilor, care se produse mai cu deosebire în epoca când imperiul acestor două popoare întrupate unul într'altul încinsese, atât prin vitejia armelor romane cît și prin deschirarea civilizațiunii elenice, regiunea nordică a Dunării de jos. Intr'adevăr, chiar în primii secolii ai Byzanțului imperial, în acel moment de difuziune, când înfriurile cele mai felurite și cele mai străine vînră să năpădească din toate părțile asupra geniului vîrtos și bine cumpenit, ce ilustrase pe rînd cetățile Atena și Roma, în acel popas timpuriu al scăpătării bunului gust și perfecțiunilor plastice, atunci se cuvine să cercetăm mai cu folos, producțiunile asemuite și înrudite cu acele giuvaiere așa de rare și așa de bogate.

De atuncia începînd,
'Și-au fost pus pîrînii 'n gînd,
Că la ori care-ar veni,
Mîna fetei a peș,
Să le ceară — o 'ncercare,
Incercare de tot mare,
Ca pe acea păsărică,
Prețioasă, frumușică,
Mai întău s'o lecuiască,
Boala ei să o sfîrșească,
Căci atunci și a lor fiică
A lor iubită Florică,
De morb să va vindea,
De bărbat il va lua,
Cu drag mare-l va iubi,
Și a lui în veci va fi.

Peșitorii mulți veniau,
Mîna Floriceii cereau,
Cari, fiind cu toți bogăți,
Erau tare 'ncredințați
Că ei o vor dobîndi,
Și-a lor Florica va fi;
Dară care cum intra
Floriceii a se 'nchina,
Bogăția-i arăta,
Și pe ea a-o ruga,
De bărbat să il primească.
Viața să 'o 'nducească; —
Ea rîspuns drept nu-i dădea,
Ci la tatăl il mîna,

nelor, dl Széll Kálmán ar intra la finance, ear' dl comite Széchenyi dela domenii s'ar retrage, fiind poziția lui prea compromisă. Acum se caută un titular la ministerul domeniilor și al comerțului.

Furnizare de ovės și sēcără pentru armată. Intendanta c. r. a corpului de armată din Sibiu va cumpăra pentru magazinul c. r. de provizii din Sibiu 3800 metri cubici de sēcără și II. 700 metri cubici de ovės alb; pentru magazinul din Alba-Iulia 800 m. c. de ovės alb, pentru cel din Brașov 3800 m. c. sēcără ear' pentru magazinul din Cluj 3700 m. c. sēcără. Cei cari au materialul numit și ar vrē sē-l vēndă, sē se adreseze deci la intendantsa corpului de armată din Sibiu până în 13 Octomvrie a. c. Ofertele au sē se trimittă în formă de epistolă (provēdute cu timbru 50 cr.) în scrisoare francată. Informațiuni mai în detaliu sē pot căpēta dela camera comercială din Brașov.

Constituire. Ni se trimite spre publicare următoarea notiță: În 2 a lunei curente st. v. membrii societății de lectură „Andrei Șaguna” adunați în sala cea mare a seminarului în o ședință, presidiată de dl director seminarial I. Hania s'au constituit pentru anul școl 1887/8.

Înainte de a procedea la alegeri, presidiul prin o cuvântare caldă, accentuând însemnătatea societății ca opera fericitului metropolit Andrei bar. de Șaguna, recomandă membrilor deplin zel și stăruință întru îndeplinirea chie-mării lor, frățească și serioasă înțelegere în desbaterile lor în interesul înaintării și prosperării societății din care ei fac parte.

Constituirea s'a efectuat în modul următor. De presedinte al societății a fost proclamat dl profesor seminarial D. Comșa, de vice-presedinte al societății și presedinte al comitetului s'a ales I. Teculescu, cler. a. III; de redactor al foaiei societății S. Făgărășan, cler. a. III; de notar al corespondențelor D. Câmpean, cler. a. III; de notar al ședințelor D. Goia, cler. a. II; de bibliotecar I. Ilescu, cler. a. II; de vice-bibliotecar I. Enescu, ped. a. I; de cassar I. Stroia, cler. a. I; și de controlor D. Chișdeș, cler. a. III; ear' de membri în comitet: A. Oprea și G. Nicoară, cler. a. III; N. Cărpinișan și G. Enescu, cler. a. II; P. Nicolescu și I. Cristea, cler. a. I; I. Pitic, ped. a. II și I. Brenciu, ped. a. III.

Anunț. Ni se trimite spre publicare următorul anunț: La gimnasiul superior greco-catolic din Blaj se vor reține prelegerile *Vineri în 21 l. c. st. n.* Tinerimea înscrișă la acest gimnasiu grăbească a se reîntoarce la școală de timpuriu, ca pe termenul indicat sē fie la oare. Antoniu Vestemean, canonic, director gimnasiului.

Linia ferată Murēș—Ludoș—Bistrița se va deschide în 20 Noemvrie în mod solemn; din aceasta și vor începe trenurile a comunica.

Sbuciumări patriotice. Congresul din Budapesta al societăților de maghiarizare apelează în terminii următorii la fetele maghiare: „Fiice ale Ungariei! Grupați-vē sub steagul „kultur-egylet”-urilor noastre. Adunați-vē la altarul nostru, la focul sacru al sentimentelor patriotice. Luați cu voi fie-care și câte un tăciune din acest foc, duceți-vē acasă și deșteptați cu ea sentimentele patriotice. Focul patriotismului încă nu arde prin toate locurile. Lucrați cu entuziasm și abnegațiune pentru desevēșirea culturii maghiare și patriotice. Marcați asupra societății noastre, dragăstosul timbru al maghiarismului! La balamuc, domnilor!”

Resunēt dela alegerile dietale. După-cum ni se comunică din Pojon, a produs multă senzațiune în acel oraș scirea, că ministrul de comunicațiune Baross n'a ținut mandatul cercului Pojon, ci al cercului Raab. E foarte probabil, că la viitoarele alegeri Pojonul nu

Deoarece vorbim de elementele străine, care pe la începutul creștinismului se introduseră în practica artelor profesate până atunci în sinul imperiului roman, le preschimbă caracterul în general simplu și corect, și le strică puritatea, trebuie neapărat să semnalăm modelele și obiceiurile venite din Asia, ca agenții cei mai activi ai acestei transformări, ba să șicem curat, ai acestei scăpături. De sigur nu vom tăgădui lucrărilor artistice din țările răsăritene, și mai ales celor din Persia, calități înalte, precum sunt largimea proporțiilor, mulțimea și luciul ornamentelor decorative; dar' nu este mai puțin adevărat, că frumoasa rânduie a liniilor susținute, imitațiunea credincioasă și plăcută a formelor naturii, grija de a se feri de alăturări prea îndesate și prea bătaoate la ochi a colorilor celor mai vii și mai accentuate, în câteva cuvinte acea minunată întrunire de calități, care învederează măsura totdeauna potrivită a operelor de artă clasică și le dau un farmec așa de senin, în sfârșit toate acele perfecțiuni fără pată n'au isbutit să turbure armoniosul lor echilibru, prin însușirea în ele de elemente protivnice, decât în momentul când gustul societății greco-latine se întoarce către producțiunile Asiei; atunci în loc de acea fină și ușoară eleganță a formelor corecte, cumpătate și într'adevăr perfecte, se ivi un lux greoi și împesștriat unde se grămădeau materiile prețioase cu podoabele cele mai exagerate și mai scilpitoare.

va mai ține cu partida guvernamentală.

Hymen. Titu Domșa și Aurelia Teah e își va serba nunșă lor la 17 Octomvrie a. c. st. n. la 3 oare p. m. în Biserica gr.-cat. din Chizdia.

O victimă a ciardașului. O societate din Szabadka s'a dus dīlele trecute la vie spre a arangia o petrecere legeră. Încântați de frumseța dīlii, vre-o câțiva fluturași nici nu s'au odihnit bine și s'au luat la ciardaș. Unul din ei, cel mai pătimaș jocăuș, Horvátovits Iosif, după primul joc, care ține de obicei aproape o oară, pierdēdu-și echilibrul a căzut la pământ și a murit spontan.

Cas de moarte. Profesorul dela facultatea juridică a universității din Cluj Dr. Victor Ieney a murit Sămbătă după ameați în Graz, unde, în întoarcerea sa dela cura din Radegund, morbul ce-l avea îl silī sē se opriască.

Misericie completă. Statistica inspectorilor de școli din Viena specifică cu numărul pe toți școlarii vienezi, cari sūnt miseri și n'au mijloace destule pentru studiu și traiu. Acest raport oficial ne aduce la cunoștință cele mai înfricoșătoare sciri; 119 școlari nu prădesc deloc; 324 școlari prădesc odată pe săptămână, 266 de studenți au prădesc de tot miser: o bucată de pâne neagră, 184 de studenți nici când nu prădesc mănăci calde și 900 de studenți, în loc de carne, prădesc numai cafea ori legume. Apoi 585 de școlari nici dejun nici cină nu au, prădesc le constă numai din bucate răci în o cantitate de tot mică. Numărul acestor școlari miseri sē duplică eara; preste tot 3000—5000 de școlari în Viena sūnt victimă miseriei: adese-ori cad beați de foame pe strade și sēnătatea lor numai sēnătate nu o poți numi!

Carmen Sylva. O nouă operă se anunță din partea M. S. Reginei României. Numele acestei opere este „Fata lui D'cebal”.

Statua lui Ovidiu. „La Rifora” din Roma publică un articol semnat de Bruto Amante, prin care descrie sērbarea inaugurării monumentului lui Ovidiu în Dobrogea. Dl Amante vorbește de România în terminii cei mai elogioși. Tot în privința inaugurării monumentului lui Ovidiu găsim în „Revista della pubblica istruzione”, din Roma, o reproducțiune a statuei lui Ovidiu și o scrisoare a d-lui Dr. Drăghiescu trimisă directorului aceluiași țiar, prin care descrie sērbarea din Constanța.

Judecători englezi în Iași. Cetim în „Liberalul”. Judecătorii englezi ai tribunalului din London, dñii Whiting, Lané, Buckey, Robert, Aurtur și Wieglet au sosit în orașul nostru (Iași) venind din Paris, spre a lua interogatoriul mai multor mărturii cu domiciliul în localitate și de a căror mărturie este absolută nevoie într'un proces comercial ce se tratează actualmente înaintea instanțelor judecătorești engleze din Londra. Istoricul procesului este următorul:

În anul 1861 a emigrat din Iași un Evreu Iona Goldenberg. După-ce acesta a cutreierat toată Austria și Germania s'a hotărât a pleca în Birmania, unde a intrat în serviciul marelui Vizir de acolo. După puțin timp el a sciut sē și câștige favoarea regelui din Birmania și a fost chiar chemat de acesta, în mai multe rânduri, spre a ocupa funcțiuni înalte, dobândind pre lângă titlul de guvernor și o avere de vre-o 5 milioane franci. În anul 1872 el se decise a se reîntoarce în Iași, orașul seu natal, și după-ce vizită Parisul, Londra, Viena etc., el se opri la Budapesta, unde la un bal făcū cunoștință unei tinere veduve, cu care se și însură. După vre-o două luni însă soția îl părăsi și de supărare el renunță la plăcerea de a-și revēde patria și se porni la Londra, unde funda o casă mare de bancă. Nu trecū mult timp și soția lui l'a gă-

Ori-unde sē fi fost fabricate vasele și giuvaierele dela Petroasa, firea lor ne impune datoria de a căuta pentru ele subiecte de comparațiune printre monumentele, dealtmintrelea destul de rare, pe care le scim că aparțin acelei lungi dezvoltări a civilizațiunii persane, sub dinastiele consecutive ale Achemenișilor, ale Arsacișilor și ale Sasanidișilor. Doveși, pe care în mare parte le-am cules noi înșine, ne vor silī, în cursul acestor cercetări, sē depășim cercul, dealtmintrelea foarte întins, în care s'au exercitat toate practicile industriale și artistice ale Asiei Iraniane. Vom avē dar' ocaziunea în mai multe rânduri de a arēta oare-care puncturi de apropiere între descoperirea noastră românească și vechi unelte sau podoabe, care destăinuind neapărat și ele o proveniență orientală, sūnt după părerea noastră, osebite, deși nu cu totul înstrăinate, de cele care purced de-a dreptul din arta persană; acelea sūnt lucrări ciudate, complexe, fantastice, une-ori chiar și pocite, ale popoarelor de seminițe turanică, care dela marginile înfundate ale răsăritului Asiei s'au răspândit, de-a lungul regiunilor hyperboreene, până în țările din nordul Europei, până dincolo de acea tainică Scytie a celor vechi, unde pare a se fi practicat pururea arta metalurgiei sub formele ei cele mai felurite. (Va urma.)

sit la Londra și îi cerū iertare, pentru-că s'a arătat necredincioasă față cu dīnsul. El o primi earăși în casă și după o scurtă convețiune se iviră din nou între soți neînțelegeri și de astădată se despărțiră definitiv.

Peste câțva timp el făcū cunoștință cu o artistă, Mellor, cu care avuse relațiuni intime ce se terminară prin căsătorie. El a dus o gospodărie cu a doua a sa soție vre-o 6 luni și întreprindēnd împreună la Wiesbaden, acolo el a fost lovit de apoplexie și muri. S'a găsit un testament între hârtiile lui, prin care lasă soției sale o rentă viageră de 500 livre sterling pe an, ear' restul averii foarte însemnată sē hărăsește de două instituțiuni de binefacere din Londra.

Decedatul are însă nouē frați și surori, care aflând despre moartea lui, au atacat testamentul înaintea tribunalului din Londra, pe motiv, că repositul fiind român, el n'a putut după legile românești sē dispună decât numai o parte din avere, ear' restul se cuvenia de drept moștenitorilor lui. Patru din frați, domiciliati la Buzeu, s'au învotit deja prin avocatul lor dl Adolf Stern, cu epitropia instituțiilor legetare, primind câte 2000 livre sterlinge, fiecare pentru partea lui.

Eată, pentru-ce judecătorii englezi au venit în orașul nostru, unde au invitat la hotelul Trajan, mai mulți martori, cărora li-s'au luat un interogator în această afacere.

Miscări anti-semitice. Germania a început sē cănte pe o nouă coardă; ura contra evreilor crește pe și ce merge tot mai mult, și anti-semitismul ia un caracter de tot serios în imperiul prusian. Sē telegrafează, că la Berlin s'a format o societate din cei mai puternici oameni în treburile politice, cu programul de a lupta pentru suprimarea dreptului prevēdūt în constituțiune relativ la emanciparea politică a evreilor. Cât pentru copii evreii, s'au hotărât la o luptă crâncenă pentru revocarea drepturilor acordate prin lege în privința admisibilității la școlile mai înalte de stat.

Alergările de cai. Cetim în „Rēsboiul”: Vecinii nostri, care de câțiva ani se desintresaseră de alergările noastre, vor întra ear' anul acesta în luptă cu reprezentanții grajdurilor noastre. Dl C. Wood din Budapesta a pornit cu un vagon de cai, din care unul Tünder a fost prin telegramă înscriș la premiul Jockey-Clubului de alergat Duminecă, 27 Septemvrie. Ceilalți cai vor alerga în ziua a doua la 4 Octomvrie. Astfel cursele de toamnă vor fi internaționale și vor presenta un mare grad de interes.

Afaceri scandaloase în Paris. În o altă parte a țiarului nostru facem amintirea despre o ciudată afacere din Paris, care a avut urmări triste. Acum e chiar o săptămână, de când țiarul francez „Journal des Debats” a adus scirea, că generalul Caffarell, șeful stabului general, a fost ridicat din postul seu prin un decret al presedintelui Grevy. După-cum află numitul țiar, generalul a fost scos din serviciul seu, pentru-că era prea indiscret și s'ia luat îndrăzneala a scrie în „Figaro” un articol despre manevrele din Toulouse. Alt țiar „XIX. Siēcle” țice, că generalul Caffarell a fost destituit din post pentru-că el a făcut negoț în ministerul de rēsboiu cu orduri de ale legiunii de onoare, aceasta scire însă a fost demințită de țiarul englez „Times”. Dar' aceasta scire totuși a fost adevărată; acum se telegrafează din Paris, că generalul Caffarell a fost arestat și apoi predat tribunalului militar. Țiarele parisiene au descoperit și altă crimă a generalului: el, ca sē scape din încurcăturile financiare, vindea decorațiuni civile. Ca complici în acest negoț a avut pe senatorul d'Andlau, care e totodată și general, pe o anumită doamnă Limousin și pe un baron „prusian” cu numele Kreittmayr (un baron fals, căci în întreaga Germania nu există familie nobilă cu numele Kreittmayr.) Generalul Caffarell, care a ocupat în armata franceză un post așa de nalt și onorific, e dintr'o familie veche și nobilă din Sardinia.

Boală de ochi. Sē telegrafează din Odessa că între soldații garnisoanei de acolo s'a ivit boala de ochi, așa numită egiptică. Boala a luat un caracter epidemic; sūnt peste 2500 de soldați cari pătinesc de această boală. Guvernul a dispus sē se ridice 10 spitale provisorie pentru cei cuprinși de epidemie.

Revolta într'o fabrică de tutun. Foile spaniole aduc scirea, că lucrătorii dintr'o fabrică de tutun s'au revoltat în dīlele trecute contra superiorităților fabriciei. 500 de inși au luat parte la revolta; au spart ferestri și uși, au rupt mese și au făcut o gălăgie, încât au trebuit sē vină corpul întreg de gendarmii din cetate, ca sē molcomească pe cei revoltați. S'au arestat mulți dintre ei.

Testamentul fericitului Teodor Papp. (Urmare și fine.)

10. Las corului vocal român din Giula, dacă atare se va înființa, opt-deci de florini la fie-care an până când va exista un atare cor vocal.

11. Las Teodoriei Nedelcu, fetei avocatului Ioan Nedelcu, sē i-se plătească când se va mărita, suma de 500 fl. adecă: cinci sute de florini.

12. Las pruncilor avocatului Nicola Prosteian din Lugoj 500 fl. adecă: cinci sute de florini odată pentru totdeauna, făcēdu-se din această sumă împărțire egală între ei.

13. Las preotului greco-oriental român din Kékes suma de 100 fl. adecă: una sută de florini.

14. Las 200 fl. adecă: două sute de florini familiei învătătorului greco-oriental român din Giula cu numele Markus, odată pentru totdeauna.

15. Las câte 50 fl. adecă: cinci-deci de florini casinei române din Lugoj, reuniunei române de cântări și musică din Lugoj, spitalului din Lugoj și copilor săraci greco-orientali români pentru vestiminte, la olaltă deci 200 florini adecă: două sute de florini.

16. Las 100 fl. și: una sută de florini servitorului meu Vasilie, pentru-că m'a servit cu credință, ear' bucătăresei mele 80 fl. adecă: opt-deci de florini.

17. Cu vestimintele mele dispune soția mea Ofelia după plac, ea va da după plac unele din mobile și surorii mele Catarina.

18. De executor al testamentului meu îl denumesc pe domnul avocat Ioan Nedelcu din Lugoj, care va îngriji, ca toate dispozițiunile testamentului meu sē se împlinescă cu acurateță, el va îngriji asemenea și plățirea datoriilor mele și va încasa și pretențiunile mele, ce le am în Lugoj ori în alte locuri, însemn însă, că datorișilor mei le iert toate procentele decădute până la moartea mea, avēnd a se încasa dela dīnșii numai capitalul.

19. Dorese, ca din venitul averilor mele înainte de toate sē mi se facă o „criptă” familiei Teodor Papp în cimiterul greco-oriental român din Giula-română unde — precum țisei mai sus — trupul meu va fi transportat din Lugoj și aședat spre odihna eternă. În urmă:

20. Rog pe veneratul consistor gr.-orient. român din Arad, precum și pe executorul testamentului meu Ioane Nedelcu, sē binevoiască a face astfel de dispozițiuni, ca la realizarea masei lăsămētului meu, dintre realitățile mele, încât se poate, sē se păstreze în natură pentru fundațiune cele trei case ale mele din strada podului în Lugoșul-român, pentru-ca aceste case, avēnd o situațiune foarte favorabilă pentru comerț, negreșit că din an în an vor aduce venituri mai mari fundațiunii mele.

21. Pretențiunile mele din Boldur, Hodoș, Zsábár, Ollóság și Okabaforgács sē se încaseze asemenea fără procent și-l las Teodoriei fetei lui Ioane Nedelcu avocat.

Din public.*)

Mulțumită publică.

La 20 Septemvrie a. c. st. v. despărțământul IV. (Sebeș) al Asociațiunii transilvane pentru literatura română și cultura poporului român s'a ținut adunarea generală în opidul Mercuria.

În decursul „banchetului” dat în onoarea acelei dīle, domnul director al despărțământului Ioan Piso, a binevoit din propriul îndemn a întreprinde o colecță în bani între oaspeții prezenți cu scop ca din paralele încurse sē se procure pentru elevii săraci dela școala noastră din Mercuria recuzite scolare.

În modul acesta au încurs 22 fl. 30 cr. Primească deci și pe calea aceasta, atât dl colectant Ioan Piso intimile noastre mulțumiri pentru această faptă nobilă cât și marinimoșii contribuēți.

Mercuria, la 24 Septemvrie 1887.

Ioan Droc,
protopop.

*) Pentru cele cuprinse în rubrica aceasta redacțiua nu primesce răspunderea.

Posta ultimă.

Kaposvár, 10 Octomvrie n. Congregațiunea comitatului a desbătut într'o ședință sgomotoasă asupra cunoscutei afaceri pentru publicarea unei scrisori confidențiale de a fōispanului cătră ministrul de interne și a votat fōispanului vot de încredere cu 232 contra 14 voturi.

Lipsca, 10 Octomvrie n. Socialistul Neve fū osândit la închisoare de 15 ani.

Serviciul telegrafic

al

„TRIBUNEI”.

Sofia, 11 Octomvrie n. Alegerile au reușit cu o majoritate enormă în favorul guvernului. Liniștea a fost puțin conturbată. În Rumeli-orientală au participat la alegeri și Grecii și Turcii. În Haskoie nu s'a făcut nici o alegere, fiindcă aderenților prințului nu le-a succedat a forma biroul de alegere. În Lovitșă o ceată de alegători au resturnat urnele și au împrașciat țedulele de votisare. În Plevna și Rahovița, unde Zancoviștii atacară biroul de alegere, s'a cerut scut militar. Zankoviștii s'au încercat a desarma miliția, la ceea-ce soldații au dat foc și au rănit pe mai mulți. În Kulovitz alegerii, conduși de popi reîntorși din Rusia, trecură pe la prefectură, năvăliră asupra prefectului și a gendarmilor și sparseră uși și giamuri. Subprefectul dădu ordin de a pușca. Mai mulți au fost vulnerați și omoriți. Un detașament de soldați ce a sosit mai târziu a restabilit ordinea.

Redactor responsabil: **Adrian Cașolțanu.**

Economie. Macul.

Această plantă, din familia Papaveraceelor, e cultivată nu numai pentru frumoasele și îmbunătățite flori ce dau speciile de grădini, dar și ca plantă oleiferă și medicinală.

Din aceste două din urmă puncte de vedere voui trata, aci, macul, care s'ar pute cultiva cu mult folos de agricultorii nostri. Prima încercare a culturii macului ca plantă economică s'a făcut în România la școala de agricultură dela Pantilimon.

Acest untdelemn ce am pute extrage din macul cultivat la noi e alb, dulce și bun și nu numai că s'ar întrebuița la zugrăviri, la luminat, la fabricarea săpunului, dar și pentru hrana omului.

Boabele macului pot da 30 la 34 la sută untdelemn și cea mai bună varietate pentru cultivat pentru scoaterea untdelemnului e Macul obișnuit cu sămânțele cenușii și cu florile roșii, înfățișat de gravura din acest număr, aceasta pentru marea sa producție și pentru înlesnirea cu care se scoate sămânțele.

Macul alb e cultivat pentru trebuințele medicinale. Opiul, adică zeama ce se scoate din capsulele macului alb înainte de a se coace e un produs ușurător al durerilor și încordării nervilor, bine cunoscut de cine suferă de oțică, nevrosă, histerie, epilepsie, holeră, convulsii, diaree, insomnie, nevralgie, reumatisme etc.

Macul e original din Orient. Cunoscută e de toți rusticitatea macilor, fie ea cât de învoaltă de prin grădini sau desvoaltă ca frumoșii măcușori de câmp ce ne atrag totdeauna privirea prin culoarea lor viuă.

Popoarele din extremul orient se îmbăt pentru a avé visuri voluptuoase cu opiul ce Englezii îl aduc; acele nenorocite poporațiuni subjugate mai mult, în numele civilizațiunii, prin opiu, nu pot a se trece de această otravă.

Cultura macului nu e ușoară. Se seamănă, pentru boabe, cu mâna 3 chilogr. la hectar, cât de timpuriu primăvara, și cum sămânța e măruntă și trebuie să se amestecă cu nisip uscat sămânța înainte de sămânare.

Macul îmbunătățește locul unde a crescut, cu toate acestea fi trebuie nu numai un pământ înmărunțat dar și rodnic și cam nășipos. Îndată-ce macul are 5 frunze se răresce și se prăsesce ușurel și cu multă băgare de seamă; după două săptămâni, se prăsesce din nou sau când îmbobocesc.

Macul nu se rășădesce, căci nu se prinde.

Coacerea macului nu e tocmai regulată; generalmente în Iuliu și August se smulg bi-nișor tulpinele de mac a nu li se scutura boabele; se așează în snopi cu vârful în sus și după vre-o două săptămâni se cară în căruțe cu foale și se bate. Dacă macului i-a mers bine poate da 22 hectolitre cântărind fiecare 56 la 66 chilogr.

Sămânța de mac oficial pentru opiu e albă și mai măruntă. Macul cultivat pentru opiu se adună înainte de coacere și i-se găuresce capsula. (Gazeta Săteanului).

Cursul pieței din Sibiu

Table with 2 columns: Item (Hârtie-monetă română, Lire turcesci, Imperiali, Ruble rusesci) and Price (Cump. 8.50, 11.20, 10.20, 1.10; vend. 8.55, 11.30, 10.30, 1.11)

Bursa de București.

Table with 3 columns: Item (Renta rom. per 1875, Oblig. de Stat. C. F. R., Banca Naț., etc.), Casa, Ultim

Table with 3 columns: Item (Londra 3 luni, Paris 3 luni, Berlin 3 luni, Viena, Agio), Casa, Ultim

Bursa de Budapesta

Table with 3 columns: Item (Renta de aur ung., Impunții pentru regularea Tisei și Seghedin, etc.), Casa, Ultim

Bursa de Viena

Table with 3 columns: Item (Renta de aur ung., Impunții pentru regularea Tisei și Seghedin, etc.), Casa, Ultim

Advertisement for 'Hârtia de țigarete LE HOUBLON' by Cawley & Henry, Paris. Includes text 'Cea mai bună [448] 12' and 'A se feri de imitațiune.'

Mersul trenurilor

pe liniile orientale ale căii ferate de stat r. u. valabil din 1 Iunie 1887.

Large railway schedule table with multiple columns for routes (Budapesta-Predeal, Predeal-Budapesta, etc.), train types (Tren mixt, Tren accelerat, etc.), and departure/arrival times.

Nota: Numerii încadrați cu linii groase însemnează oarele de noapte.